

Umhverfis-, orku og loftslagsráðuneytið
Borgartúni 26
105 Reykjavík

Reykjavík, 13. febrúar 2024
E-2024-54 /00.11

Drög að frumvarpi um breytingar á ýmsum lögum vegna eftirlits og leyfisveitinga Orkustofnunar (þjónustugjöld)

Vísað er til máls nr. S-21/2024 sem auglýst er til umsagnar í samráðsgátt stjórnvalda. Um er að ræða drög að frumvarpi um breytingar á ýmsum lögum vegna eftirlits og leyfisveitinga Orkustofnunar. Breytingarnar varða heimild Orkustofnunar til töku þjónustugjalda vegna vinnu við leyfisumsóknir vegna auðlindanýtingar, útgáfu leyfa og eftirlits með þeim. Landsvirkjun hefur kynnt sér málið og þakkar tækifærið til samráðs.

Landsvirkjun fagnar markmiðum lagasetningarinnar um að stuðla að gagnsærra ferli leyfisveitinga ásamt því að þjónusta við umsækjendur verði bætt, þ.m.t. með styttri afgreiðslutíma erinda. Um brýnt málefni er hér að ræða en langir afgreiðslutímar stofnunarinnar geta haft kostnaðarsöm áhrif á orkuvinnsluverkefni og hindrað framgang þeirra. Jafnframt er gjaldtakan í samræmi við meginreglurnar um að sá sem mengar eða nýtir greiðir. Landsvirkjun telur þannig að þessar breytingar séu jákvæðar og lýsir yfir stuðningi við framkvæmd þeirra.

Í frumvarpi er gert ráð fyrir tekjum á bilinu 6-13 milljónir króna að meðaltali á ársgrundvelli en þó tekið fram að „verðskrá muni þróast á næstu árum til að endurspeгла betur raunvinnuframlag stofnunarinnar“. Í umfjöllun greinargerðar kemur fram að ekki sé gert ráð fyrir að tekjur muni fyllilega standa undir kostnaði vegna eftirlits og leyfisveitinga stofnunarinnar. Í þessu samhengi ítrekar Landsvirkjun mikilvægi þess að fyrirhuguð gjaldtaka tryggji nauðsynleg aðföng Orkustofnunar og skili sér í aukinni skilvirkni og hraðari afgreiðslu mála. Má þar helst minnst á vinnu við leyfisumsóknir vegna auðlindanýtingar, ásamt útgáfu leyfa, s.s. virkjunarleyfis, og eftirlits með þeim. Landsvirkjun telur nauðsynlegt að upphæð gjalds taki mið af kostnaði við þjónustu og framkvæmd einstakra verkefna og skal byggt á rekstraráætlunum þar sem ákvörðun gjalds er rökstudd.

Landsvirkjun bendir enn fremur á nauðsyn þess að auka gegnsæi í afgreiðslu leyfa frá stofnuninni. Upplýsa þurfi umsækjendur vel um hvað teljist fullnægjandi leyfisumsóknir og athuga sérstaklega gegnsæi í gjaldtöku vegna eftirlits. Nauðsynlegt er að setja tímaramma um afgreiðslu leyfa frá stofnuninni og að innheimta þjónustugjalda sé notuð til að þeir tímafrestir verði virtir. Fyrirsjáanleiki í afgreiðslu erinda frá stofnuninni er fyrirtækjum nauðsynlegur við undirbúning framkvæmda auk þess sem hann veitir stofnuninni skýrari ramma og rökstuðning fyrir endurskoðun þjónustugjalda.

Virðingarfyllt,
Kristín Linda Árnadóttir
Aðstoðarforstjóri

Þórólfur Nielsen
Forstöðumaður stefnumótunar og sjálfbærni